

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 13C/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122203874
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Svediaková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5122203874.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Beátou Svediakovou spore žalobcu: Slovenská republika, zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava, IČO : 00 151 866 proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C., o zaplatenie 78 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na Okresnom súde Žilina proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 78 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 78,00 eur od 27.06.2020 do zaplatenia. Žalobu skutkovo vymedzil, tak, že žalovanému bola dňa 27.05.2021 vystavená faktúra č. 3060084515 vo výške 78,00 eur, splatná do 26.06.2020 za stravu zabezpečenú počas nariadenej izolácie v karanténnom zariadení Sorea hotel Ďumbier za obdobie od 12.05.2020 do 18.05.2020. Keďže žalovaný pohľadávku štátu v lehote splatnosti faktúry neuhradil, bola žalovanému zaslaná výzva na úhradu pohľadávky štátu na zaplatenie dlžnej sumy do 30 dní od vystavenia výzvy. Uvedená doporučená listová zásielka sa vrátila s poznámkou „zásielka neprevzatá v odbernej lehote“. Keďže žalovaný nezaplatil žalobcovi dlžnú sumu v lehote splatnosti, dostal sa do omeškania s plnením peňažného dlhu, čím mu zároveň vznikla povinnosť zaplatiť aj zákonný úrok z omeškania, ktorý je v súlade s ustanovením § 121 ods. 3, § 517 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v spojení s § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka vo výške 5,00 % ročne, a to: zo sumy 78,00 eur od 25.10.2020 do zaplatenia. Podľa § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 355/2007 Z.z.“) náklady, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia, uhrádza ten, kto je povinný tieto povinnosti plniť. Predmetné ustanovenie umožňuje obmedziť vlastníctvo fyzickej osoby v rozsahu nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností uložených fyzickej osobe v záujme ochrany verejného zdravia tým, že tieto náklady je fyzická osoba povinná znášať. Uloženie povinnosti podľa ustanovenia § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z.z. znášať náklady, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia, osobe, ktorá je povinná tieto povinnosti plniť, je podľa Ústavného súdu SR v súlade s ustanoveniami Ústavy SR (nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 4/2021). Faktúra predstavuje plnenie v podobe paušálnych nákladov za stravu, ktorá bola žalovanému zabezpečená počas doby nariadenej izolácie v karanténnom zariadení. Žalobca zastáva názor, že žalovaný by si potreboval zabezpečiť stravu aj v prípade, ak by nebol umiestnený v karanténnom zariadení, a preto žalobca postupoval v súlade s príslušnými platnými právnymi predpismi a stravu

žalovanému zabezpečil. Vychádzajúc z platnej právnej úpravy, žalobca je povinný využívať všetky právne prostriedky na ochranu majetku štátu v súlade so zákonom NR SR č. 278/1993 Z.z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. V tomto prípade nemožno opomenúť zákon č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý ukladá žalobcovi povinnosť využívať všetky právne prostriedky na vymoženie pohľadávky štátu a dbať, aby nedošlo k jej zániku alebo premlčaniu, zániku alebo premlčaniu práv na jej vymáhanie a k zníženiu pohľadávky štátu.

2. Okresný súd Žilina vyhovel žalobe vydaním platobného rozkazu č.k. 13C/38/2022 – 16 zo dňa 24.05.2022. Platobný rozkaz sa nepodarilo žalovanému doručiť do vlastných rúk, preto bol uznesením súdu č.k. 13C/38/2022–35 zo dňa 11.07.2023, právoplatným dňa 13.07.2023, zrušený.

3. Dňa 07.09.2023 bolo súdu doručené podanie právnickej osoby Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č. 21, 814 99 Bratislava, IČO : 35 776 005, v ktorom tento subjekt uviedol, že Zmluvou o vymáhaní pohľadávok štátu č. 18/2022/MV SR zo dňa 12.08.2022, zverejnenou v Centrálnom registri zmlúv dňa 18.08.2022 pod číslom Z2200159, ktorá bola uzavretá v zmysle zák.č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov medzi správcou pohľadávok štátu – Ministerstvom vnútra SR so sídlom v Bratislave, IČO: 00 151 866 a Slovenskou konsolidačnou, a. s. so sídlom v Bratislave, IČO: 35 776 005 bolo Slovenskej konsolidačnej, a.s. ako poverenej osobe postúpené právo uplatňovať a vymáhať (konsolidovať) pohľadávku štátu vo výške 78 eur voči žalovanému z nezaplatenej faktúry č. 3060084515 zo dňa 27.05.2020. V zmysle ustanovenia § 16 ods. 7 zák.č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňom účinnosti zmluvy o vymáhaní pohľadávky štátu vstupuje do postavenia správcu v príslušnom konaní poverená osoba, t.j. Slovenská konsolidačná, a.s. a správca toto postavenie stráca, a preto tento subjekt v označenom podaní navrhol, aby súd v ďalšom konaní konal na strane žalobcu so Slovenskou konsolidačnou, a.s. ako osobou poverenou v zmysle zákona č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 80 ods.1 Civilného sporového poriadku (CSP), ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Z citovaného ust. § 80 ods.1 CSP teda vyplýva, že súd na procesné nástupníctvo neprihliada ex offa, ale len na návrh žalobcu. V prejednávanej veci návrh, aby do konania na miesto žalobcu vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli, nepodal žalobca, ale právnická osoba Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č.21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005. Predmetný návrh na zmenu žalobcu teda nespĺňa zákonom vyžadované podmienky, a preto súd s odkazom na citované ust. § 80 ods.1 CSP, uznesením č.k.13C/38/2022 – 56 zo dňa 21.09.2023, právoplatným dňa 11.10.2023, návrh právnickej osoby Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č.21, 814 99 Bratislava, IČO : 35 776 005 na zmenu žalobcu v právnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 13C/38/2022 nepripustil.

4. Súd vo veci na deň 31.10.2023 o 08.30 hod. nariadil pojednávanie, na ktoré sa žalobca, ani žalovaný bez predchádzajúceho ospravedlnenia neustanovili, hoci boli včas a riadne predvolaní, preto súd pojednal a rozhodol vec v ich neprítomnosti.

5. Súd uplatnený nárok žalobcu právne posúdil ako nárok vyplývajúci z ust. § 58 ods.2 zákona č. 355/2007 Z.z. zákona č. 355/2007 Z.z. v zmysle ktorého, náklady, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia, uhrádza ten, kto je povinný tieto povinnosti plniť.

6. Ústavný súd Slovenskej republiky v Náleze sp. zn. PL. ÚS 4/2021-136 z 08. decembra 2021 vyslovil, okrem iného, že ustanovenie § 12 ods. 2 písm. f) v časti „alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení“ a v časti „karanténne opatrenia“, ustanovenie § 48 ods. 4 písm. n) v časti „alebo karanténa osoby podozrivej z nákazy“, ustanovenie § 48 ods. 4 písm. u) v časti „alebo karanténa“ a ustanovenie § 51 ods. 1 písm. d) v časti „a karanténnym opatreniam“ zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie sú v súlade s čl. 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 5 ods. 1 písm. e) a ods. 2 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

7. Pri tomto závere ÚS SR konštatoval, že : ust. § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 355/2007 z.z. v znení účinnom ku dňu, kedy bola žalovanému nariadená izolácia v určenom zariadení v D., v časti o izolácii v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení, ako aj v časti o karanténnych opatreniach umožňuje nariaďovať opatrenia a ukladať povinnosti bez poskytnutia potrebných záruk pred svojvôľou, v dôsledku čoho je v priamom rozpore s princípmi garantovania osobnej slobody podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru i princípmi materiálneho právneho štátu. Už len z týchto dôvodov uvedené časti napadnutého ustanovenia neobstoja ani v teste proporcionality, pretože umožňujú pozbavenie osobnej slobody bez náležitej garancie zachovania hmotnoprávných i procesnoprávných požiadaviek na jej úpravu (sú bezbrehé), čím intenzita zásahu do osobnej slobody prevyšuje záujem na ochrane verejného zdravia. Ani v záujme ochrany verejného zdravia nemožno pripustiť svojvôľu pri pozbavení osobnej slobody (množstva) jednotlivcov. Ústavne akceptovateľné definovanie podmienok pozbavenia osobnej slobody v týchto prípadoch (izolácia v zdravotníckom alebo inom určenom zariadení, karanténne opatrenia majúce povahu pozbavenia osobnej slobody) vyžaduje jasnú, zrozumiteľnú, predvídateľnú a jednoznačnú úpravu zákonom, a to :

(a) rozsahu a predpokladov nariaďovania opatrení pozbavujúcich jednotlivca osobnej slobody a ukladania povinností fyzickým osobám, ktoré síce (v zásade) môžu byť založené na rozhodovaní správneho orgánu, avšak nariadenie opatrení musí byť podmienené dôsledným zvážením nedostatočnosti iných menej prísnych opatrení pre dosiahnutie sledovaného účelu (napr. izolácie v domácom prostredí),

(b) povinnosti bezodkladného oznámenia konkrétneho dôvodu pozbavenia osobnej slobody dotknutej osobe,

(c) určením maximálnej doby pozbavenia (obmedzenia) osobnej slobody, ale a predovšetkým

(d) vytvorením dostatočných procesných záruk riadneho, urýchleného, účinného a včasného súdneho (od výkonnej moci plne nezávislého) prieskumu pozbavenia osobnej slobody v konaní začatom na návrh osoby, ktorá bola osobnej slobody pozbavená (v princípe po jej vypočutí), v ktorom má súd právomoc rozhodnúť o okamžitom prepustení osoby, ak zistí, že pozbavenie slobody bolo nezákonné, ako aj

(e) mechanizmu následnej periodickej kontroly ďalšieho trvania pozbavenia osobnej slobody vykonávanej súdnym orgánom z úradnej povinnosti v primeraných lehotách.

8. Ďalej ÚS SR konštatoval, že realizácia a naplnenie týchto princíпов môže byť dosiahnutá napríklad zavedením osobitného typu civilného mimosporového konania, ktorý vhodným spôsobom zohľadní doterajšiu úpravu konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení (rešpektujúcu požiadavky čl. 17 ods. 6 ústavy), a to vo vzťahu k všetkým opatreniam, ktoré budú obsahovo zákonodarcom definované spôsobom predstavujúcim pozbavenie osobnej slobody. Ústavný imperatív, podľa ktorého pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel, pričom takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ (čl. 13 ods. 4 ústavy), môže byť naplnený iba za naplnenia už uvedených podmienok, ktoré však napadnutá právna úprava nespĺňa. V preskúmvanej podobe neposkytuje potrebné záruky, že opatreniami zavádzané obmedzenia sa použijú výlučne na ustanovený cieľ, ktorým je ochrana verejného zdravia. Ďalej Ústavný súd SR uviedol, že súhrne o ustanoveniach zákona o ochrane verejného zdravia preskúmvaných v tejto časti odôvodnenia svojho nálezu ústavný súd uzatvára, že § 12 ods. 2 písm. f) v časti „alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení“ a v časti „karanténne opatrenia“, zákona o ochrane verejného zdravia nie je v súlade s čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 2 a 4 ústavy i s čl. 5 ods. 1 písm. e) a ods. 2 a 4 dohovoru (výrok 2 nálezu).

9. Ústavný súd SR v označenom náleze vyslovil teda nesúlad práve toho zákonného ustanovenia s Ústavou SR (§ 12 ods. 2 písm. f) v časti „alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení“), ktoré umožňovalo nariaďiť izoláciu osoby v určenom zariadení (ako tomu bolo v danej veci – izolácia žalovaného v karanténnom zariadení Gabčíkovo), pričom uzavrel, že ani v záujme ochrany verejného zdravia nemožno pripustiť svojvôľu pri pozbavení osobnej slobody (množstva) jednotlivcov.

10. V našom práve sa uplatňuje stará zásada „*ius ex iniuria non orfitur*“ - právo nevzniká z bezprávia (rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 346/08-37).

11. Na základe zákonného ustanovenia, ktoré nie je v súlade s Ústavou SR, nemožno teda zakladať iné práva. Uplatnenému nároku tak nemožno poskytnúť súdnu ochranu, keďže právo z bezprávia nevzniká.

12. Na tomto závere súdu nič nemení ani skutočnosť, že Ústavný súd SR v označenom náleze nevyslovil nesúlad ust. § 58 ods.2 zákona č. 355/20017 Z.z., pričom konštatoval, že niet pochyb o tom, že namietané ustanovenie § 58 ods. 2 zákona o ochrane verejného zdravia je ustanovením svojou povahou zákonným, ktoré umožňuje obmedziť vlastníctvo fyzickej osoby v rozsahu nákladov, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi uložených tejto osobe tým, že tieto náklady je povinná znášať. Z tohto ustanovenia je zároveň zrejmé, že uložená povinnosť znášať náklady je podmienená tým, že tieto vzniknú pri plnení povinností uložených fyzickej osobe v záujme ochrany verejného zdravia. Prípustnosť tohto zásahu do vlastníctva z hľadiska rozsahu je výslovne obmedzená výškou nákladov spojených s plnením uložených povinností, ktoré je fyzická osoba povinná znášať sama. Ide pritom o náklady plnenia akýchkoľvek (uložených) povinností.

13. Tento záver Ústavného súdu SR je potrebné dať do kontextu s vyslovenou neústavnosťou ust. § 12 ods. 2 písm. f/ v časti „alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení“), ktoré umožňovalo nariadiť izoláciu osoby v určenom zariadení. Ak teda bola nariadená izolácia neústavným aktom štátu, nemožno predsa takému neústavnému aktu štátu priznať súdnu ochranu v podobe súdneho rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal akúkoľvek osobu na náhradu nákladov, keď došlo zo strany štátu zároveň k neoprávnenému zásahu do osobnej slobody jednotlivca, nakoľko ani v záujme ochrany verejného zdravia nemožno pripustiť svojvôľu pri pozbavení osobnej slobody (množstva) jednotlivcov, ako to konštatoval Ústavný súd SR v označenom náleze.

14. Je nutné uviesť aj to, že hoci ústava a zákon o ústavnom súde nemajú výslovne ustanovenia o hmotnoprávných účinkoch nálezu o nesúlade vydaného pred právoplatným skončením konania, treba dôjsť k jednoznačnému záveru, že v týchto veciach nastávajú hmotnoprávne účinky pre všetkých účastníkov konania ex tunc. Ak sa totiž tieto účinky prejavujú ex tunc vo veciach judikovaných právoplatne pred uverejnením nálezu, potom a fortiori to musí tak byť vo veciach neskončených právoplatne v momente uverejnenia nálezu o nesúlade. Opačný výklad je priamym popretím princípu zachovávanía ústavnosti a zároveň neprípustným absolutizovaním princípu právnej istoty (citované z Nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 355/06-24 z 24. mája 2007).

15. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

16. Na tomto mieste súd uvádza, že v konaní, ktoré sa viedlo pred Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 13C/21/2022, Okresný súd Žilina prejednával identickú vec, a z identických dôvodov žalobu zamietol. Žalobca vo veci sp. zn. 13C/21/2022 podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, svojím rozsudkom č.k. 6Co/2/2023–74 zo dňa 29. júna 2023, právoplatným dňa 21.09.2023, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vydaný v konaní sp. zn. 13C/21/2022, p o t v r d i l. Odvolací súd v označenom rozsudku č.k. 6Co/2/2023 – 74 zo dňa 29. júna 2023, vyslovil, že reagujúc na odvolaciu argumentáciu žalobcu sa zaoberal aplikovateľnosťou ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. pri posúdení nároku uplatňovaného žalobcom v súdenom spore, pričom dospel k záveru, že s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci sa nemožno stotožniť. Podľa ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. (znenie predmetného ustanovenia nebolo od času rozhodného pre posúdenie dôvodnosti nároku doposiaľ zmenené) náklady, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia, uhrádza ten, kto je povinný tieto povinnosti plniť. Vychádzajúc zo znenia predmetnej právnej normy sa odvolací súd nestotožnil s argumentáciou žalobcu, pokiaľ ide o posúdenie pasívnej legitímácie žalovaného, keď tento vychádzal z toho, že táto je daná z dôvodu, že žalovaný bol prijímateľom poskytnutej stravy v karanténnom zariadení. Odvolací súd mal za to, že rozhodným pre zodpovedanie otázky, či je žalovaný nositeľom pasívnej vecnej legitímácie v prejednávanom spore, bolo to, či tento je/bol takým subjektom, ktorý bol povinný plniť povinnosti ustanovené týmto zákonom (rozumej zákon č.355/2007 Z.z.) a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia. V kontexte uvedeného odvolací súd upriamuje pozornosť na skutkový základ prejednávaného sporu, keď žalobca sa voči žalovanému domáhal náhrady nákladov na stravu, ktorá bola žalovanému poskytnutá v čase, kedy mu bola nariadená izolácia v karanténnom zariadení Gabčíkovo za obdobie od 18.03.2020 do 24.03.2020 (rozhodný čas). V zmysle ust. § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. (platného v rozhodnom čase) opatreniami na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení sú izolácia v domácom prostredí alebo v zdravotníckom zariadení, príp. inom určenom zariadení, zvýšený zdravotný dozor, lekársky dohľad, karanténne opatrenia. Podľa ust. § 51 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. (platného

v rozhodnom čase) boli fyzické osoby povinné podrobiť sa v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam lekárskeho vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, preventívneho podávaniu protilátok a iných prípravkov, povinnému očkovaniu, liečeniu prenosných ochorení, izolácii a karanténnym opatreniam. V nadväznosti na uvedené odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR č. k. PL.ÚS 4/2021-136 zo dňa 08.12.2021, ktorý, okrem iných ustanovení, vyslovil nesúlad § 12 ods. 2 písm. f) zákona č. 355/2007 Z. z. v časti „alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení“ a v časti „karanténne opatrenia“ a ust. § 51 ods. 1 písm. d) citovaného zákona v časti „a karanténnym opatreniam“ s článkom 17 ods. 1 a 2 Ústavy SR v spojení s článkom 1 ods. 1, článkom 2 ods. 2 a článkom 13 ods. 2 a 4 Ústavy SR a s článkom 5 ods. 1 písm. e) a ods. 2 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedeného možno vyvodit', že opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení, spočívajúce v izolácii v zdravotníckom zariadení, príp. inom určenom zariadení, ako aj karanténne opatrenia, nevykazujú súlad s vyššie uvedenými článkami Ústavy SR, prípadne Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne uloženie povinnosti fyzickej osoby podrobiť sa karanténnym opatreniam nie je v súlade s Ústavou SR, príp. príslušnými článkami Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uloženie povinnosti žalovanému podrobiť sa nariadenej izolácii v príslušnom karanténnom zariadení sa teda zakladalo na zákonných ustanoveniach, ktoré boli následne predmetným nálezom Ústavného súdu SR vyhlásené za nesúladné s Ústavou SR. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že Ústavný súd v odseku č. 196 odôvodnenia nálezu vyslovil, že „ustanovenia zákona o ochrane verejného zdravia, ktoré ústavný súd identifikoval ako nesúladné s ústavou a dohovorom, strácajú podľa § 91 ods. 1 zákona o ústavnom súde účinnosť dňom vyhlásenia tohto nálezu v zbierke zákonov, keď derogácia so sebou nesie právne účinky ex nunc (teda nie spätne, retroaktívne). Preto ani nezakladá náhradové nároky v dôsledku nariadených opatrení, majúcich základ v derogovaných ustanoveniach uplatnených voči adresátom v období, keď sa na tieto ustanovenia vzťahovala prezumpcia ich súladu s právnymi predpismi vyššej právnej sily“ (uvedeným argumentoval v odvolacom konaní žalobca). Tento právny záver však nemožno vykladať absolútne. V kontexte posudzovaného prípadu odvolací súd považuje za potrebné prihliadať na to, že v danom prípade derogovaná protiústavná norma upravuje vzťah medzi orgánom verejnej moci a nositeľom základných práv a slobôd, pričom (Ústavným súdom SR) vyslovená derogácia bola učená v prospech žalovaného ako nositeľa základných práv a slobôd (východiskovo porovnaj Vojtíš, P.: Obnovení platnosti zrušeného zákona nálezom Ústavního soudu, Časopis pro právní vědu a praxi 2011, ročník 19, č. 2, strana 170 až 181). V absolútnom ponímaní ani prípadná pravá retroaktivita v prípade vyslovenia protiústavnosti už zrušeného zákona a posúdenie predchádzajúcich skutkových konaní ústavne konformnou právnou normou s účinkami ex tunc na strane verejnej moci nezakladá porušenie princípu ochrany dôvery občana v právo, prípadne zásah do právnej istoty, resp. nadobudnutých práv (porovnaj nález Ústavného súdu ČR spis. zn. PL.ÚS 38/06 zo dňa 06.02.2007). Je potrebné si uvedomiť, že v prípade vzťahov medzi jednotlivcom a štátom je za daných podmienok potrebné dať prednosť ochrane základných práv pred právnou istotou a dôverou v právo (porovnaj Bilišňanský, M.: Studia iuridica Cassoviensia, ročník 4.2016, č. 2, ISSN 1339-3995, strana 59 až 61). V kontexte vyššie uvedených úvah potom odvolací súd v rámci limitov, ktoré jednoznačne stanovil Ústavný súd SR vo vyššie uvedenom náleze, dospel k záveru, že uplatňovanie nároku podľa ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. by v posudzovanom prípade fakticky malo za následok prehlbovanie zásahu štátu do práva jeho občana na základe právneho predpisu, ktorý je nesúladný s Ústavou SR. Je potrebné zdôrazniť, že štát (štátny orgán) môže pri uplatňovaní štátneho donútenia konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (článok 2 ods. 1 Ústavy SR). Vo vzťahu k ústavným právam občanov teda samozrejme neplatí argumentum a contrario, t. j. že by boli dovolené mimo ústavou garantované základné práva štátne intervencie do správania občanov, opierajúce sa o donútenie. Občan má teda slobodu konania, okrem správania, ktoré je výslovne zakázané právnymi normami. V kontexte vyššie uvedeného by potom priznanie nároku žalobcovi malo za následok „presah“ postihu uloženého žalovanému na základe neskôr vyslovenej protiústavnosti právnej normy aj v období, kedy už je objektívne vyslovený príslušným nálezom Ústavného súdu SR nesúlad právneho predpisu s Ústavou SR. V kontexte uvedeného je podľa názoru odvolacieho súdu potrebné vykladať aj odsek č. 196 odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR č. k. PL.ÚS 4/2021-136, ktorý priznaním účinkov tomuto nálezom „ex nunc“ vyjadril premisu nielen vo vzťahu k ochrane štátu pred náhradovými nárokmi v dôsledku nariadených opatrení majúcich základ v derogovaných ustanoveniach a uplatnených voči ich adresátom (občanom) v období, keď sa na tieto ustanovenia vzťahovala prezumpcia ich súladu s právnymi predpismi vyššej právnej sily, ale aj v opačnom smere (napriek tomu, že ust. § 58 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. ako také nebolo vyhlásené za protiústavné), nakoľko nárok uplatňovaný žalobcom bezpochyby vyplýva z opatrení štátu, vychádzajúcich z ustanovení právneho predpisu, ktoré

boli vyhlásené za nesúladne s Ústavou SR. Akceptáciou argumentácie žalobcu, pri reflektovaní na základné princípy právneho štátu, by potom došlo k formulovaniu ústavne neakceptovateľnej právnej konštrukcie, keď na jednej strane by štát nemohol byť postihnutý za následky, ktoré spôsobil svojím konaním vykazujúcim nesúlad s Ústavou SR a na strane druhej by sa mohol domáhať nárokov voči subjektom, ktoré boli adresátmi tohto zásahu, keď bol to práve štát, ktorý spôsobil tento stav. Tiež konštatoval, že neobstojí ani argumentácia žalobcu, že žalovaný by si potreboval zabezpečiť stravu aj v prípade, ak by nebol umiestnený v karanténnom zariadení. Odvolací súd poukázal na to, že žalovaný sa nepodrobil predmetnej izolácii dobrovoľne, naopak táto mu bola zo strany orgánov štátu nariadená. Samotnou skutočnosťou, že žalovaný bol počas izolácie prijímateľom plnení zo strany štátu (poskytnutých zmluvným dodávateľom štátu na jeho štátu), a to vo forme poskytnutej stravy, nemožno bez ďalšieho odôvodniť oprávnenosť žalovaného nároku. Vznik žalovaného nároku nemožno vyvodzovať iba z objektívnej existencie uspokojovania životných potrieb fyzickej osoby prijímaním potravy. Je zrejmé, že žalovaný aj v prípade, ak by nebol umiestnený v nariadenej izolácii, musel objektívne prijímať potravu, avšak spôsoby zabezpečenia tejto prijímanej potravy (či už z vlastných vypestovaných surovín, iných zdrojov, kúpy v maloobchodných predajniach, príp. aj zabezpečenia stravy prostredníctvom reštauračných zariadení), určenie jej charakteru a množstva, by boli určované jeho rozhodnutím založeným na slobodnej vôli. Zabezpečenie potravy na základe jednostranného rozhodnutia zo strany poskytovateľa stravy za paušálne stanovenú cenu potom rozhodne nie je ekvivalentom zabezpečenia potravy na základe vlastného rozhodnutia (a to čo do kvality, ceny, príp. kvantity). Argumentáciu žalobcu potom nemožno považovať ani za reálny podklad pre prípadne kvalifikovanie žalovaného nároku ako nároku z iného právneho dôvodu tak čo do jeho základu, ako aj jeho výšky (napr. nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia). Odvolací súd tiež vyslovil, že za nedôvodnú považoval aj odvolaciu námietku žalobcu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP]. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí neformuloval žiadne skutkové zistenia, ktoré by boli odlišné od tvrdení žalobcu, uvedených v žalobe. Pre úplnosť svojho rozhodnutia odvolací súd považoval za potrebné reagovať na argumentáciu žalobcu rozhodnutiami okresných súdov v obdobných veciach s tým, že v tejto súvislosti odvolací súd vyslovil, že rozhodnutia súdov prvej inštancie nie sú rozhodnutiami zásadného významu a ani ich nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (čl. 2 ods. 2 CSP). Mimo toho odvolací súd sa s argumentáciou žalobcu, ktorú si zjavne okresné sudy osvojili, nestotožnil a vyporiadal sa s ňou v tomto rozhodnutí. Prezentovaný právny názor vyplýva i z uznesení Najvyššieho súdu SR spis. zn. 6Cdo/166/2016 zo dňa 26.10.2016 a spis. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018.

17. Súd ex offo - z úradnej povinnosti na začiatku konania skúma tzv. vecnú legitímáciu strán sporu. Vecná legitímácia je teoretická konštrukcia, ktorá vo vzťahu k stranám vyjadruje stav vyplývajúci z hmotného a niekedy aj z procesného práva, ktorý v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo k neúspechu v spore. Toto postavenie môže byť dvojaké. Strana, ktorá je nositeľom tvrdeného hmotného práva má aktívnu vecnú legitímáciu. Strana, ktorá je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, ktorej uloženia sa žalobca žalobou domáha, má pasívnu vecnú legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku aktívnej alebo pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

18. V prejednávanej veci z podania právnickej osoby Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č.21, 814 99 Bratislava, IČO : 35 776 005, doručeného súdu dňa 07.09.2023 a z jeho príloh (č.l. 46 a nasl.), vyplýva, že Zmluvou o vymáhaní pohľadávok štátu č. 18/2022/MV SR zo dňa 12.08.2022, zverejnenou v Centrálnom registri zmlúv dňa 18.08.2022 pod číslom Z2200159, ktorá bola uzavretá v zmysle zák.č. 374/2014 Z.z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov medzi správcom pohľadávok štátu – Ministerstvom vnútra SR so sídlom v Bratislave, IČO: 00 151 866 a Slovenskou konsolidačnou, a. s. so sídlom v Bratislave, IČO: 35 776 005 bolo Slovenskej konsolidačnej, a.s. ako poverenej osobe postúpené právo uplatňovať a vymáhať (konsolidovať) pohľadávku štátu vo výške 78 eur voči žalovanému z nezaplatenej faktúry č. 3060084515 zo dňa 27.05.2020.

19. Ako je už uvedené v odseku 3. odôvodnenia, podľa § 80 ods.1 Civilného sporového poriadku (CSP), ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Z citovaného ust. § 80 ods.1 CSP teda vyplýva, že súd na procesné nástupníctvo neprihliada ex offo, ale len na návrh žalobcu. V prejednávanej veci návrh, aby do konania na miesto žalobcu

vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli, nepodal žalobca, ale právnická osoba Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č.21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005. Predmetný návrh na zmenu žalobcu teda nespĺňa zákonom vyžadované podmienky, a preto súd s odkazom na citované ust. § 80 ods.1 CSP, uznesením č.k.13C/38/2022 – 56 zo dňa 21.09.2023, právoplatným dňa 11.10.2023, návrh právnickej osoby Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č.21, 814 99 Bratislava, IČO : 35 776 005 na zmenu žalobcu v právnej veci vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 13C/38/2022 nepripustil.

20. Nositeľom pohľadávky uplatnenej v danej veci je v súčasnosti právnická osoba Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska č. 21, 814 99 Bratislava, IČO : 35 776 005. Inými slovami: žalobca – Slovenská republika, zast. Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, v čase rozhodovania súdu už nie je nositeľom pohľadávky uplatnenej proti žalovanému v tomto konaní. Preto súd žalobu zamietol aj pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v danom spore.

21. Podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. Žalovaný mal vo veci plný úspech, preto by mal proti žalobcovi ako neúspešnej strane nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Nakoľko je však z obsahu spisu zrejmé, že žalovaný si žiadne trovy konania v prvej inštancii nevyčísľil, resp. mu žiadne trovy konania v prvej inštancii preukázateľne nevznikli, ani mu teda nevyplývajú zo súdneho spisu, súd žalovanému ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ust. § 125 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ust. § 125 ods. 2 CSP, odvolanie urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ust. § 125 ods. 3 CSP, odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ust. § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovej značky konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).